

FATUMER

Abril 2020 | 3.5 € IVA Inclòs | REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

AVANÇAR O RETROCEDIR?

Després de la Segona Guerra Mundial, a partir de l'any 1945, la majoria de països de l'Europa occidental va iniciar un progrés socioeconòmic que va portar a l'anomenat estat del benestar. Es vivia amb l'esperança que els fills gaudirien d'una vida millor que els pares. Els serveis públics (sanitat, educació), les prestacions per jubilació, ajuts a la dependència, etc. eren i són la garantia d'aquest progrés. Però fa uns anys que s'avança en l'externalització dels serveis públics, que no és altra cosa que la privatització. Han empitjorat les condicions laborals de la majoria dels treballadors, augmenten les desigualtats socials i els grups radicals

aprofiten el malestar que provoca aquesta situació per crispas la convivència, confonent el debat amb falses notícies que no busquen més que l'enfrontament polític i social. A aquests problemes s'uneixen la crisi sanitària provocada pel Covid-19 i la consegüent crisi econòmica i social. Tot i que la situació actual és molt greu, no es pot justificar de cap manera la violència practicada per part alguns grups de joves, durant dies a Barcelona i a d'altres ciutats, en protesta per tots aquests maleders i en defensa de la llibertat d'expressió, quan amb aquest aldarulls s'estan trepitjant altres drets i llibertats.

SUMARI

EDITORIAL	1
FEM MEMÒRIA	
Apunts de la guerra de Successió (1704-1714)	3
Enguany farà cent anys	6
La família del Picaito	7
LA NOSTRA TERRA	
Anar a Ascó	8
COL-LABORACIONS	
Entrevista a la Teresa Algueró Alcón	10
Respirar (II)	13
Tarifa plana d'electricitat	14
NOTÍCIES	
Eleccions al Parlament de Catalunya	14
Les parets de la Terra Alta	16
Lo pujador dels bous	17
La borrasca Filomena	17
La cursa dels Biberons es reinventa	18
Manifest del Dia Internacional de les Dones	19
ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT	20
EL TEMPS	22
PASSATEMPS	22
INFORMACIÓ D'INTERÈS	24
SOLUCIÓ AL QUI ÉS QUI	24
COL-LABORADORS	25
PLANTES DEL TERME	27
INDRETS DEL PINELL	27
CONTRAPORTADA	28

EDITA

ASSOCIACIÓ CULTURAL PI DEL BROI

www.fut-es/~acpibro

C/e: acpibro@fut.es

http://www.webfacil.tinet.org/acpibro

facebook // pi del broi

Totes les opinions, suggeriments i articles signat són responsabilitat dels seus autors. Lo Fatumer los publicarà sempre que siguin respectuosos amb les persones i institucions.

CONSELL DE REDACCIÓ

Selvi Alcon, Agustí Colell, Joan Ferré, Magda Ferré, Ramon Hernández, Marc Martínez Aroca, Antònia Serres i Laura Vallespi.

COL-LABORADORS

Àngel Altadill, Eleuteri Martínez, Assumpció Palau.

PORTADA

El Pinell després de la nevada

Fotos: Antònia Serres

FOTOGRAFIES

Antònia Serres

CONCEPCIÓ GRÀFICA I IMPRESSIÓ

TIRADA

300 exemplars

SUSCRIPCIÓ ANUAL (4 números)

12€

DIPÒSIT LEGAL

T-1436-95

ISSN

2013-6552

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

**CONSELL COMARCAL
DE LA TERRA ALTA**

**AJUNTAMENT DEL
PINELL DE BRAI**

Diputació Tarragona

**COMPROMÈS AMB
L'ÈTICA PERIODÍSTICA**
Consell de la Informació
de Catalunya

APUNTS DE LA GUERRA DE SUCESSIÓ (1704-1714)

RAMON HERNÁNDEZ MARCH

Els efectes a la vila del Pinell (1ª Part)

El 1700, Carles II l'últim rei de la casa d'Àustria a Espanya va morir sense deixar descendència. En el seu testament designava com a hereu a Felip de Borbó, duc d'Anjou, nét de Lluís XIV de França. Aquest fet, no va ser acceptat per l'altre candidat al tro l'arxiduc Carles d'Àustria, en conseqüència es crearen dos bàndols. D'una manera general els regnes hispànics van donar suport a Felip de Borbó mentre que els regnes de la corona d'Aragó ho feien a l'arxiduc Carles.

L'origen d'aquest conflicte va ser per la disputa de la corona Espanyola que va suposar una llarga guerra civil dins de la Monarquia Hispànica. I al mateix temps, un conflicte internacional per la possible unificació de França i Espanya sota el domini francès per tal d'impedir el seu expansionisme per Europa. Els partidaris de Carles a la corona Espanyola (Anglaterra, Portugal i els Països Baixos amb Àustria i l'Imperi Alemany i Savoia) es van unir per formar la Gran Aliança de l'Haia (1701) i declararen la guerra a Felip d'Anjou.

A Catalunya, els primers aixecaments contra Felip V van produir-se a principis del 1705. A la tardor, l'arxiduc Carles entrava a Barcelona fent retirar al virrei. Aquest fet va mobilitzar les tropes filipistes i al desembre ja es posava de manifest la campanya borbònica al Regne d'Aragó. El Príncep de T'Serclaes va ser l'encarregat de l'ofensiva per ocupar Vallderoures i fer barrera sobre el riu Ebre¹. La proximitat de les seves tropes amb Catalunya va motivar el reforç d'aquesta franja. És més, el 26 de desembre de 1705 el coronel Joan Nebot, militar al servei de l'arxiduc Carles, situava els fusellers de Bac de Roda i Rau que estaven aposentats a Batea, a les viles d'Arnes, Orta i Vallderoures². En realitat, no s'evità l'entrada de soldats contraris a pobles de la nostra comarca. De fet, el 29 de gener de 1706 van ser pressos pels destacaments de fusellers de Felip V, Batea, Gandesa, Corbera³... Per barrar el pas, el governador de

Tortosa va reforçar amb més soldats la Ribera d'Ebre⁴. En canvi, un mes després, s'inicià el setge de Miravet que finalitzà amb la rendició dels seguidors de l'arxiduc⁵.

A finals de 1706 bona part dels territoris de la corona d'Aragó van estar sota el control austriacista. Això no vol dir que no hi hagués tropes contraries que contínuament s'anaren enfrontant amb les de l'arxiduc per mantenir algunes places fortes com el castell de Miravet. Aquest assetjat pel governador de Tortosa al gener de 1707 i recuperat després de rendir-se el capità borbònic José Eloiza amb 100 homes⁶. Paral·lelament, de forma general els borbònics van reorganitzar els seus exèrcits i a l'abril de 1707 iniciaren una contraofensiva. Això va provocar la retirada Aliada, fruit del resultat de la batalla d'Almansa (Albacete). Les tropes al servei de Felip V, van acabar dominant l'Aragó amb Felip d'Orleans al seu capdavant i València amb el Duc de Berwick. Pel que fa al nostre territori van saquejar Benissanet⁷, poc després claudicaria Miravet i Flix davant l'investida del duc d'Orleans el 10 de juliol de 1707. A l'octubre del mateix any s'ocupava la ciutat de Lleida i Tortosa al juliol de 1708.

A finals de juliol de 1710 es va produir un canvi en l'equilibri de forces. Els exercits de l'arxiduc Carles van vèncer als de Felip V amb la batalla d'Almenar. Cal destacar també la recuperació de l'Aragó i l'entrada a Madrid el 21 de setembre de 1710. Mentre, a Catalunya la cort de Barcelona va ordenar travessar l'Ebre a 4 regiments de fusellers amb l'objectiu de donar més suport a les milícies austriacistes aposentades a la zona⁸. Així, el 14 de juny, el general Rafel Nebot entrava a Móra d'Ebre fent més de tres-cents presoners⁹ i bloquejava el castell de Miravet a finals de setembre¹⁰. En aquest període va haver una duríssima repressió contra els partidaris borbònics, va ser el cas de la vila el Pinell com veurem més endavant.

No seria fins el 1711 quan Felip V tornà a recuperar gairebé tota la península, després de guanyar a les batalles de Briuela i Villaviciosa al desembre de 1710. El 28 de febrer de 1711

1 Vid. DE CASTELLVI, Francisco: *Narraciones Históricas desde el año 1700 al 1725*, Fundación Francisco Elías de Tejada, vol. I, Madrid, 1997, p. 578.

2 Vid. *Ibidem*, vol. I, p. 265.

3 Vid. MONNER ESTUPINYA, Anton: *Curiositats i episodis de la història de Vilalba dels Arcs*, Hispanidad de Ediciones SL, Saragossa, 1986, pp. 178, 179.

4 Vid. DE CASTELLVI, Francisco: *Narraciones Históricas desde el año 1700 al 1725*, Fundación Francisco Elías de Tejada, vol. II, Madrid, 1998, p. 198.

5 Vid. *Ibidem*, vol. II, Madrid, 1998, p. 58.

6 Vid. *Ibidem*, vol. IV, Madrid, 2002, p.750.

7 Vid. *Ibidem*, vol. II, Madrid, 1998, p.412.

8 Vid. *Ibidem*, vol. II, Madrid, 1998, p. 82.

9 Vid. *Ibidem*, vol. II, Madrid, 1998, p. 42.

10 Vid. *Ibidem*, vol. III, Madrid, 1999, p. 84.

s'ocupava Morella com a plaça forta important entre València, Catalunya i l'Aragó pel tinent general borbònic Miquel Pons. Posteriorment també va assetjar el Castell de Miravet que finalment va ocupar¹¹. Els exercits de Felip V dominaren tot el riu Ebre, de la part del regne d'Aragó i del regne de València des del seu origen fins al mar. El conflicte va continuar de forma general a favor de Felip V amb la mort de Josep I, germà de Carles d'Àustria. Aquest, heretà la corona de l'imperi austríac el 1711 i això va fer que renunciés a la corona espanyola. Alhora, Anglaterra es va manifestar partidària d'abandonar la guerra a canvi de Gibraltar i Menorca com a llocs importants pel comerç amb Amèrica. Conseqüentment les potències europees van signar el Tractat d'Utrecht (1713) reconeixent a Felip V com a rei d'Espanya i posant fi a la guerra amb Europa. Per aquests fets, Catalunya es quedava sola davant Felip V i els exercits de França. Les tropes aliades van abandonar el Principat i els exercits borbònics ocuparen tot el territori. L'onze de setembre de 1714, després d'un llarg setge va ser ocupada per les tropes de Felip V la ciutat de Barcelona. I el 18 de setembre capitulava la vila de Cardona, l'últim reducte austriacista a caure en mans borbòniques al Principat.

La derrota dels catalans a la guerra de successió va tenir una sèrie de conseqüències:

- La implantació del decret de nova planta que abolí les lleis i institucions catalanes (Generalitat, Corts, Consell de Cent) sent reemplaçades per lleis castellanes i imposant la figura del capità general.
- La instauració d'un nou impost, el cadastre, amb la pretensió d'augmentar la pressió fiscal.
- La reforma de tota l'administració territorial. Van desaparèixer les tradicionals vegueries, dividint Catalunya en corregiments com a Castella.

El suport de la vila del Pinell a Felip V i la repressió austriacista al poble

Com ja s'ha dit anteriorment, el 1706 van ser ocupats els pobles de Batea, Gandesa, Corbera, Miravet... per les guarnicions filipistes, segurament també s'ocuparia el Pinell. Tot apunta que seria a partir d'aquest moment, quan els responsables municipals del Pinell i bona part dels veïns es manifestarien a favor de Felip V. Paral·lelament, la resta de pobles de la comarca de la Terra Alta ho havien fet a favor de l'arxiduc Carles. Igual

que les autoritats eclesiàstiques del bisbat de Tortosa¹² i la majoria de viles i ciutats del Principat. Tot i així cada municipi actuava de manera autònoma i ben segur que dins d'un mateix poble hi hauria defensors i detractors de tots dos bàndols.

La manca de documentació, fa difícil saber si dels 300 veïns que tenia el Pinell a principis del segle XVIII, tots o una part es van manifestar a favor de Felip V. Costa entendre aquest suport a unes polítiques allunyades del territori i basades amb l'absolutisme i el centralisme de Felip V. En bona part contraries a les que defensava l'arxiduc Carles, més pactista entre territoris, que també defensava les constitucions catalanes i allunyat dels interessos senyorials que tant afectaven a llocs rurals com el Pinell. És per això que ens podem plantejar algunes hipòtesis del perquè d'aquest suport de pinellans a Felip V. Per una banda, podria ser que fos donat per les elits locals i els seus seguidors, buscant interessos personals, per mantenir-se i controlar el poder municipal...

Per altra, segons la historiadora Núria Sales qui atribueix el fet que en ocasions, una vila prengué partit per Felip V i altres per Carles III degut a velles rivalitats entre pobles. Per posar uns exemples, Cervera filipista perquè Anglesola, Guissona i Agramunt havien conjurat prop del rei- arxiduc perquè es reconegués el títol de ciutat. Berga, per l'oposició a Cardona (problemes jurisdiccional, de prats, boscos, regadius...); Torelló austròfila mentre Manlleu i Centelles eren filipistes. Fraga filipista perquè Lleida era austròfila. Calaceit fou partidària de l'arxiduc, Maella de Felip V. Jaca filipista i Ossa austròfila... En el cas del Pinell, la mateixa Núria Sales ho atribueix a rivalitats amb Móra d'Ebre¹³. En realitat tindria més lògica la rivalitat amb el poble veí de Gandesa (austròfil) sabent que ja hi havia conflictes al segle XIV per drets d'emprus i al segle XVI per qüestions de límits terminals. Tot i aquestes suposicions, no són prou demostratives pel fet de no estar documentat i per tant no podem verificar que aquests sigui el motiu del posicionament pinellà al bàndol filipista.

Potser més que per mantenir-se les elits al poder municipal, per una qüestió ideològica, política (de la defensa o no de les

¹¹ Vid. *Ibidem*, pp. 262, 300, 451.

¹² Prova d'això va ser la pena imposada el 1707 al canonge Pino. Aquets va perdre veu i vot de tota subvenció del fons capitular. El motiu va ser per mantenir-se dins del castell de Miravet a l'obediència del Duc d'Anjou (Vid. MANYA, Joan Baptista: *Notes d'història de Gandesa*, ed. Algueró i Bagues, S.R.C, Tortosa, 1962, p. 294).

¹³ Sales, Núria. *La guerra de Successió com a guerra civil catalana o per què no s'ha de portar flors al monument de Rafael Casanova*, <https://humanitats.blogs.uoc.edu/ca/la-guerra-de-successio-com-a-guerra-civil-catalana-o-per-que-no-shan-de-portar-flors-al-monument-de-rafael-casanova/>.

constitucions catalanes, ...) o la rivalitat amb algun poble veí, el suport donat podria ser simplement per tal de lliurar la vila de represàlies, cargues impositives o càstigs en el moment que van entrar al poble les primeres tropes borbòniques al 1706. Alhora, donant suport, els veïns a canvi serien ajudats i beneficiats. En aquest sentit, Francesc de Castellví en les seves *narraciones históricas de 1705 a 1725* nomena que degut a la fidelitat dels pinellans i per l'ajut i serveis prestats, el rei Felip V va donar durant tota la guerra pa a homes, dones i nens¹⁴. Sigui quin sigui el veritable motiu, al 1707, en plena guerra, paisans armats del Pinell van lluitar al costat de milícies borbòniques¹⁵. A més a més a l'octubre de 1708, veïns del Pinell van guiar i després cobrir la retirada a tropes filipistes per desallotjar la vila de Falset. Aquí s'hi refugiaven fusellers de muntanya austriacistes que constantment atacaven els seus combois¹⁶. Cal destacar que amb motiu dels ajuts i fidelitat, el 21 de juliol de 1709, la vila del Pinell rebia de Felip V el títol de *Fidelíssima* i poder posar a l'escut de les seves armes un quarter amb les d'Espanya i França.

Per contra, aquests fets van tenir conseqüències negatives al poble. Amb l'ofensiva general de l'exèrcit austriacista, entre el mes d'agost i setembre de 1710 va ser ocupat el Pinell pels fusellers de l'Arxiduc Carles. En particular pel destacament governat pel comandant Rafel Nebot (germà gran de la nissaga de militars nascuts a Riudoms). A causa d'aquesta situació,

una part de veïns van decidir retirar-se a Tortosa a mans de guarnicions filipistes des del 1708 i posant-se al servei del Comandant General, Francesc Caietà d'Aragó. La gent que es va quedar al poble tampoc es lliuraren d'amenaçes, empresonaments, extorsions, saquejos i altres penúries per la lleialtat a Felip V. Així, la mare i tia del batlle Cosme Gassull van ser saquejades, empresonades i sotmeses a treballs a la presó com a represàlia. Per poder ser alliberades, van haver de pagar 10 doblons d'or. Va ser derruïda la casa del jurat Francesc Guiamet per afecte al rei Felip V. Diversos veïns donaren joies al capellà per la por que els austriacistes els hi robessin. Altres, atemorits per les amenaces del capità Franch van haver de fer un *sindicato* amb el síndic del Pinell, Simó Altadill. Aquest va haver d'anar a buscar diners o blat per contribuir diàriament amb una porció de pa, carn i vi per donar als fusellers instal·lats al poble. De forma general, durant l'estada de les tropes austriacistes al Pinell, van saquejar-lo, amenaçant als veïns fins i tot a punta de pistola per aconseguir els seus propòsits.

Com en tot conflicte bèl·lic, la població civil quedaria molt afectada. Segurament amb rivalitats entre els veïns per la defensa d'un bàndol o altre, pèrdua de població, saquejos i contribucions. La repressió fou una constant arreu del país durant el conflicte. Quan no era per part del bàndol filipista ho era per l'austriacista, com en el cas del Pinell. En definitiva uns efectes que empobrien el territori.

¹⁴ Vid. DE CASTELLVI, Francisco: *Narraciones Históricas desde el año 1700 al 1725*, Fundación Francisco Elías de Tejada, vol. III, Madrid, 1999, p. 413.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ Vid. *Ibidem*, vol. II, Madrid, 1998, p. 540-541.

Gravat extret del web de la Generalitat de Catalunya, Ruta 1714.

ENGUANY FARÀ CENT ANYS (1921-2021)

ANTÒNIA SERRES BUENAVENTURA

Aquestes notícies foren publicades durant l'any 1921 a diverses publicacions de Barcelona (La Vanguardia), de Tarragona (Dirio de Tarragona, La Veu de Tarragona) i de Gandesa (El Llamp).

Diario de Tarragona, 19-4-1921

“La Alcaldía de Pinell anuncia la exposición al público del presupuesto ordinario del corriente”.

Diario de Tarragona, 29-4-1921

“La Comisión mixta de reclutamiento procederá hoy al acto de revisión de excepciones y exclusiones a los mozos de los siguientes pueblos: Miravet, Pinell, Pobla de Masaluca, Prat de Compte, Ribarroja de Ebro, Villalba, Alcanar y Ametlla de Mar”.

Diario de Tarragona, 7-5-1921

“En el kilómetro 323, hectómetro 8, de la carretera de Alcolea del Pinar a Tarragona, término de Mora de Ebro, fué atropellado por el carro que guiaba, falleciendo instantáneamente, Lorenzo Serres Tramunt, de 89 años de edad, natural de Pinell y vecino de Corbera”.

Diario de Tarragona, 19-5-1921

L'amillaramiento, establert l'any 1845, és la relació per ordre alfabètic dels propietaris de cada territori amb la relació de les seues propietats, amb l'objectiu d'establir la contribució territorial sobre immobles, conreus i ramaderia. Es revisava periòdicament per a la seua actualització.

“La alcaaldia de Pinell de Bray y Poboleda interesan a todos los propietarios que hayan sufrido alteración en su riqueza imponible presenten las declaraciones de alta y baja a fin de ser incluidos en el apéndice al amillaramiento cuya formación va a procederse”.

La Veu de Tarragona, 29-5-1921

“Des del dia 5 al 25 del corrent, els enginyers agrícoles de la Mancomunitat D. Joan Palau i D. Joan Aguiló porten donades conferències tractant de la lluita contra la mosca de l'olivera en els pobles de Bot, Gandesa, Pinell, Prat de Compte, Arnes, Horta, Corbera, Mora d'Ebre, Montroig, Montbrió, Riudoms, Benisanet, Miravet i Ascó. La Mancomunitat de Catalunya d'acord amb el Consell Provincial de Foment de Tarragona, ha cregut precisa la major intensificació de la campanya, tenint en conte que'ls ovicultors catalans perderen l'any passat prop de quaranta mil·lions de pessetes a causa de l'invasió de la mosca”.

La Vanguardia, 25-9-1921

L'any 1921, l'exèrcit espanyol que ocupava el nord del Marroc, va ser derrotat a la batalla d'Annual, amb les terribles conseqüències de prop de 12.000 soldats morts. El país va quedar traumatitzat per aquest fet.

“Suscripción a favor de los mutilados y huérfanos de la campaña de África, patrocinada por la comandancia de los somatenes de Cataluña: Pinell 82,25 pesetas”.

Diario de Tarragona, 16-10-1921

La Junta Municipal del Cens, formada per l'alcalde, els regidors i exalcaldes, s'encarregava de confeccionar el cens electoral i de formar les meses electorals¹.

“Boletín Oficial: Publica la relación de los individuos que han sido designados para formar parte de la Junta municipal del Censo electoral de la Cenia, Masdenverge, Pinell, Blancafort, Perelló, Rourell, Rodona, Santa Bárbara, Torredembarra, Reus, Riudoms, Mora la Nueva y Vinebre”.

El Llamp 15-11-1921

Mario Brú escriu un article d'història sobre l'organització de l'ordre de l'Hospital a les comandes de Miravet, Horta i Ascó al segle XIV. Recull, la població dels pobles que en formaven part. El lloc de Vilanova es referia a l'actual La Pobla de Masaluca. Al Pinell l'any 1359 vivien 35 famílies.

“Després de gran esforç i fatiga, Bertran de Castellet, senyor de Ciurana i un dels capdills que acompanyaven al comte Ramon Berenguer IV, s'apoderà del Castell de Miravet, l'últim baluart dels sarraïns tingueren en terra catalana. A 24 Agost de 1.153, o siga el mateix dia de la presa, el Sobirà, per mà de Pere de Roera, mestre de la ordre en Espanya, donà als Templers el Castell de Miravet i tota la rodalia compresa en les següents confrontacions: Des del terme de Tortosa als puigs Bessons, serra de Tivissa, cap de Banyoles, serra d'Ascó, Nonasp, Favara, Puig de Calaceil, vila d'Arenys, termes de Caseres i de Bot, els quals eren d'Horta, fins altre cop al terme de Tortosa. Dins d'aquest extens territori hi havia els poblats i castells Algars, Batea, Corbera, Gandesa, Pinell, Benissanet i Rasquera. Ademés, Ramon Berenguer IV, donà als frares del Temple una finca en cada hu dels pobles de Mequinença, Flix, Ascó, García, Mora, Tivissai Marsà...

1 Molins. Joaquín M^a. Op cit. Pg.18

La ordre de l'Hospital conservà la divisió del territori de Miravet en tres comandes, les quals, segons el cens fet per orde de les corts de Cervera en 1359, comprenien els següents pobles i focs o famílies”.

Focs DESGLEYA. (*Son en la Castellania.*)

Comenaduría de Miravet.

Primo loch de Resquera 20

Loch de Genestar 10

Loch de Mudefor 8

Loch de Algas 13

Loch de Pinyeres 83

Loch de Batea 94

Poble de Vilanova 16

Loch de Corbera 80

Loch de Miravet 34

Loch de Benicene 31

Loch de Pinell 35

Loch de Salvaterra Nichil

Loch de Gandesa 152

La Vanguardia, 24-12-1921

Des de la Mancomunitat de Catalunya s'intentava sensibilitzar els pagesos per fer els tractaments adequats per eliminar la mosca de l'oliva. Una noticia de l'any 1919 ens indica que aquest any ja va començar a posar-se en pràctica al Pinell un tipus de tractament. Tot i que no debia ser gaire majoritari. De moment va començar a nivel particular un del majors productors d'oli del poble. El molí del Sindicat havia començat a funcionar l'any 1920. Es tractava s'assegurar les collites.

“Método Berlese de pulverizaciones, empleado en Pinell de Bray por don José Maria Álvarez. La perdida total en los árboles no tratados es del 20 o 25 por 100 de la cosecha. En los árboles tratados es solamente del 5 al 10 por 100. El Servicio de Árboles Frutales de la Mancomunidad de Cataluña darà toda classe de detalles sobre la manera de defenderse contra la mosca a quien lo solicite”.

LA FAMÍLIA DEL PICAITO

Llorenç Ferré Amposta (el pare del qual procedia de Xerta) treballava al Pinell com a fuster. Va enviduar i es va tornar a casar amb Llorença Algueró Muñoz, del forn del Castell. Van tenir cinc fills: Manuela que aviat se'n va anar a treballar a Barcelona. Teresa casada amb Fernando Vidiella de Pitxell, es van traslladar a viure a Martorell, amb els dos fills Fernando i Teresa. Llorenç casat amb Manuela Martí de Gaspar, establert al poble com a fuster. Els tres fills M. Pilar, Montse i Llorenç viuen al Pinell. Eufràsia casada amb Miquel Pociello, procedent de Lleida, se'n van anar als anys seixanta primer a Martorell i després a Barcelona. Dos dels seus fills, M. Carme i Antonio, resideixen allí i M. Rosa al Pinell. Maria casada amb Antonio Ortigosa, cabo de la guàrdia civil, van viure, amb el fill Antonio, a diferents llocs abans d'establir-se a Barcelona.

ANAR A ASCÓ

ANTÒNIA SERRES BUENAVENTURA

A principis dels anys setanta l'economia de les comarques de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta era eminentment agrícola. A la Ribera, l'agricultura de regadiu els permetia viure del camp, però a pobles com ara el Pinell, el rendiment econòmic de l'agricultura era insuficient, de manera que molts jòvens treballaven en d'altres sectors com les mines de terra refractària, les pedreres de Prat de Comte de Fucho i els Marrojana, o en les empreses que fabricaven materials de construcció com la Bòbila, la Venta i Caolesa. Altres jòvens optaven per treballar en el sector turístic, sobretot en hotels de la Costa Brava o del Maresme.

La construcció de la central nuclear d'Ascó va suposar una important oportunitat d'ocupació i un revulsiu econòmic per als treballadors locals, ja que van passar a doblar els sous. Joan de la Borrulla comenta: "Los amics explicaven al bar lo que guanyaven a Ascó. Un matí vaig anar en l'autocar que recollia els treballadors del poble cap a la nuclear. A l'entrada al recinte me van fer quatre preguntes i em van fer passar a les oficines. Allí ja em van contractar per començar a treballar en un demà. En un dia vaig passar, de treballar en 4 treballadors i guanyar 12.000 ptes al mes, a una empresa amb més de 4000. Allò era un altre món". El seu contracte, número 4055, s'inicià el 26 de gener de 1976 i començà guanyant 20.626 ptes al mes.

Les obres de la central, situada al marge dret del riu Ebre, es van iniciar després d'aconseguir el permís corresponent l'any 1974 i no va ser fins deu anys més tard que no va ser operativa. El segon reactor Ascó II començà a funcionar el març del 1986. El seu sistema de refrigeració consta de torres naturals i forçades. Un dels elements més identitaris de la central és la torre de refrigeració, de 160 metres d'altura i 117 metres de diàmetre de base. El reactor I està gestionat al 100% per Endesa, i el II en un 85% per Endesa i un 15% per Iberdrola. L'any 2009 l'empresa italiana Enel va comprar la majoria d'accions i es va convertir en la propietària. La seua llicència d'explotació expira als anys 2023 i 2025, respectivament, però com ha passat amb d'altres centrals nuclears possiblement es prorrogarà el seu funcionament.

En la construcció de l'obra civil, hi van intervenir diverses empreses aplegades sota les sigles UTE (Unio d'Empreses Temporals): Copisa, Auxini, Oshsa, Abengoa... Cadascuna amb una funció determinada. Inicialment els treballadors procedien de fora de la comarca, la majoria havien

participat en la construcció de preses al Pirineu, a Màlaga i a Galícia. Els especialistes procedien de Barcelona, eren treballadors que havien intervingut en la construcció de la central tèrmica del Besós. El campament d'Ascó albergava unes 1100 persones. Més tard es van incorporar gent dels pobles més propers. Uns 22 autocars transportaven cada dia treballadors de la Fatarella, el Pinell, Bot, Gandesa, Móra, Prat de Comte i comarques veïnes.

Es treballava en equips de 4 homes (peó, ajudant, oficial segona i oficial primera) dirigits per un cap. Per sobre de cada cinc equips hi havia un encarregat.

Els treballadors tenien l'oportunitat de progressar laboralment, fent cursets i desenvolupant tasques més especialitzades com ara encofrar, soldar...

En aquella època, la seguretat a la feina no era un factor important i, malauradament, hi havia accidents. Els treballadors vestien amb la roba de casa i només portaven el casc obligatori, però sense guants protectors o botes especials. Aquests elements es van introduir més tard. A l'octubre de 1976, la Coordinadora d'Organització Sindical va convocar una vaga per aconseguir millores salarials i de treball. Un dia abans s'havien repartit octavetes en què s'instava la gent a assistir en una assemblea. Tot i una gran participació, ningú no s'atrevia a parlar fins que un jove de Prat de Comte, Joan Viña, pujà dalt d'un bidó i va comentar els punts de les reivindicacions. Així fou com esdevingué líder sindical. L'any 1977 es van fer les primeres eleccions a delegats sindicals d'empresa, que van guanyar CCOO.

Les reivindicacions laborals proposades eren factibles de ser aconseguides, i també la millora del servei de transport. Van aconseguir un increment salarial i una reducció de la jornada laboral, que va passar de 44 a 38 hores setmanals, i plegaven el divendres al migdia. Van presentar contra l'empresa diverses demandes judicials, que van guanyar sempre. Joan Coscubiella, l'advocat de CCOO, era el seu assessor. Quan va finalitzar l'obra, els treballadors acomiadats tenien garantits dos anys d'atur i van acabar cobrant 40 dies per any treballat, segons explica Joan Viña.

Actualment, cada quatre anys l'ANAV (Associació Nuclear Ascó Vandellòs) licita els diferents contractes amb unes 40 empreses subcontractades que s'encarreguen de diverses activitats: seguretat, manteniment elèctric, neteja i descontaminació, etc. Si canvia l'empresa els treballadors són subrogats a la nova, que normalment tracta de reduir els drets laborals. En nombre de treballadors fluctua

segons les necessitats de l'empresa, així, per exemple, hi ha uns 1000 treballadors eventuais perquè en les recàrregues dels reactors, que es realitzen cada 18 mesos de manera alternada, la tasca dura uns 35 dies. Com que hi ha dos reactors les recàrregues s'alternen cada 9 mesos, el nombre de treballadors, doncs, augmenta o disminueix.

Un dels problemes de les centrals nuclears és l'emmagatzematge dels residus sòlids. En espera que hi hagi un cementiri nuclear, part dels residus de baixa intensitat de la central d'Ascó es transporten al cementiri nuclear de Cabril (Còrdova). Les barres de combustible passen a unes piscines i posteriorment es dipositen en un magatzem temporal situat allà mateix.

Durant tots aquests anys s'han produït diverses incidències en el funcionament dels reactors, però hi ha poca transparència sobre la seua evolució i resultat. Una d'elles va ser l'any 2007 amb la fuga de partícules radioactives, però l'ANAV no va informar el CSN (Consejo de Seguridad Nuclear) fins uns mesos després. L'any 2011 es va produir un vessament de 25.000 litres d'aigua radioactiva a l'edifici de contenció.

Treballar en la construcció dels reactors nuclears d'Ascó va suposar per als veïns del Pinell uns ingressos

econòmics mai vistos fins llavors. Va augmentar el consum i les famílies van aprofitar per a rehabilitar els habitatges familiars, construir granges de pollastres o comprar maquinària agrícola i cotxes. Però una vegada acabada la construcció, en general no s'ha vist un canvi substancial en la millora de l'economia a les comarques veïnes tot i que actualment un 50% dels 1100 treballadors de la nuclear procedeix dels 18 municipis de l'entorn.

Vista panoràmica de la Central Nuclear d'Ascó al costat del riu.

Joan de la Borrulla quan va començar a treballar a Ascó.

ENTREVISTA A LA TERESA ALGUERÓ ALCÓN

AGUSTÍ COLELL MARTÍNEZ

En un número de fa uns quants anys del Fatumer es varen exposar algunes manualitats de la Teresa, així mateix, molts pinellans en varem veure d'altres en diferents edicions de la fira PinellArt. Aprofundirem ara en alguns aspectes de les seves manualitats o arts plàstiques.

Pregunta: En les “coses” que fas, quanta part hi ha de manualitat/tècnica i quanta part hi ha d'art/imaginació?

Resposta: En les meves creacions hi ha més tècnica que imaginació. Normalment “copio” objectes reals, en forma de manualitats de diferents materials, però copio sempre fins els detalls més fins. Per exemple, he realitzat roses per a les quals he desfet els pètals d'una rosa natural, els he reproduït amb porcellana russa un a un i els he rejuntat posteriorment.

P: Estic fent l'entrevista a teva casa, i pels objectes que he vist fins ara no parlaré de manualitats sinó d'arts plàstiques. Detalla'ns les diferents arts plàstiques que has desenvolupat.

R: He fet de tot. He dibuixat amb tinta xinesa i he pintat sobre tota classe de materials. Quadres amb pintura acrílica, he pintat sobre cortines, sobre seda natural, sobre ventalls amb motius naturals i abstractes, per tant una mica imaginatius. He combinat l'aplicació de materials com fang, wandal (similar al fang) o paper “maché” per fer alts relleus que després he pintat a sobre, com la façana del sindicat o les voltes de les naus interiors del mateix sindicat. En alguns d'aquets quadres he aplicat estanyats. També he treballat amb ceràmica cuita i amb “porcellana russa” que consisteix en maicena i cola barrejades amb la qual he fet roses i altres flors. Parlant de flors, també n'he fet de roba que he pintat després. El darrer material amb el que he treballat és la goma EVA, consistent en làmines de goma sintètica que es deforma amb la calor i que va bé per fer tot tipus de cossos. Per exemple, amb goma EVA vaig fer ninos que simulaven treballadors com paletes, fusters, etc, també una sabata i flors de grans dimensions per a aparadors, i també he fet ninos que representen gent real, com la Magda, professora de gimnàstica fins abans del Covid-19. També he fet bordats, puntes a ganxillo de formes molt variades i labors en general. També polseres, clauers amb vidre esmerilat i avaloris de tota mena, un cuiner fet de testos amb un cistell de mimbre...

P: Per quina d'aquestes arts plàstiques tens més predilecció?

R: Totes em donen molta satisfacció. No em decanto per cap en concret.

P: En quina d'elles has tingut formació o t'han ensenyat?

R: Una cosina germana de la meva mare em va introduir en la confecció de flors de roba, era professional en aquest camp. Després vaig anar a prendre classe al Centre Cívic de

Sant Andreu, on em varen ensenyar la construcció de cossos tridimensionals a partir de làmines retallades i superposades. Un dels meus fills té alguna d'aquestes figures, però a meua casa no en conservo cap. Vaig tenir que deixar les classe però vaig mantenir contacte amb una amiga, que ja es morta, que em transmetia tot allò que ella anava aprenent i jo desenvolupava. Posteriorment, una xica refugiada d'Iran em va ensenyar la tècnica de figures amb porcellana russa.

P: En alguna has introduït innovacions pròpies o basades en l'experiència?

R: Innovacions no, però sempre he tingut afany de millora i autoexigència en tot allò que he anat fent.

P: En quines exposicions o fires has participat?

R: Solament en la fira del poble. Durant 4 anys feia objectes amb la finalitat d'exposar-los a la fira. Era de la junta, però, per raons d'edat, vaig decidir plegar.

P: On podem trobar obres teves?

R: Ja veus que meua casa està plena, també les cases dels meus parents, i molts amics i coneguts dels llocs on he viscut tenen coses fetes per mi mateixa que els he ofert com a obsequis. Durant els anys de la fira vaig vendre bastants objectes de diferents tipus. Ah... i vaig fer una mostra de bordat que es va regalar a algunes personalitats assistents a la fira, com l'alcalde de Tortosa.

P: Tens treballs preferits sobre els demés?

R: No tinc preferència per cap obra en concret, però si t'he d'esmentar-ne una em decantaré per un gerro de porcellana amb flors, que va ser una de les primeres peces i em va donar molta satisfacció.

P: Tens relació amb alguna altra persona que també es dediqui a les arts plàstiques?

R: Em vaig relacionar amb l'amiga que t'he esmentat a dalt, però ja és morta.

Gràcies Teresa.

S'ha de dir que a més de tenir tota la casa decorada amb realitzacions seves, la Teresa em va ensenyar un extens àlbum de fotos d'obres de diferents tècniques i materials, així mateix els quadres on la Teresa combina alt relleu i pintura, com a la “Façana del Sindicat”, “Barques varades” o “Un carrer” són d'una riquesa plàstica que no es pot plasmar en dos dimensions, altrament dit: la realitat supera àmpliament la fotografia, i qui escriu, mai n'havia vist ni era coneixedor d'aquest tipus de quadres.

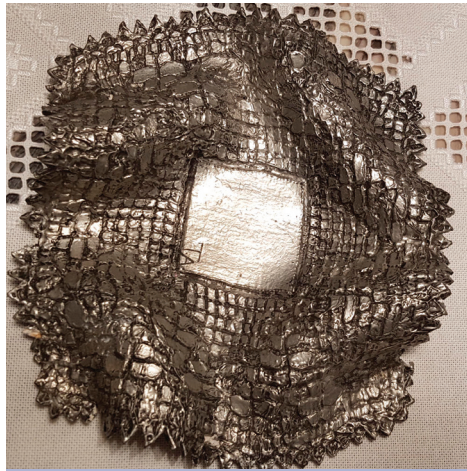
Roses de porcellana russa.

Cara amb fulles de porcellana cuita.

Un carrer. Pintura acrílica sobre alt relleu de terra.

Mocador de ceràmica recobert d'estany.

Treball amb estany.

Bordat. Record de la fira 2010.

Pintura acrílica plana

Cuiner fet amb testos de plàstic.

Centre amb flors de roba pintada.

Alt relleu en pasta de paper.

Fotos: Agustí Colell

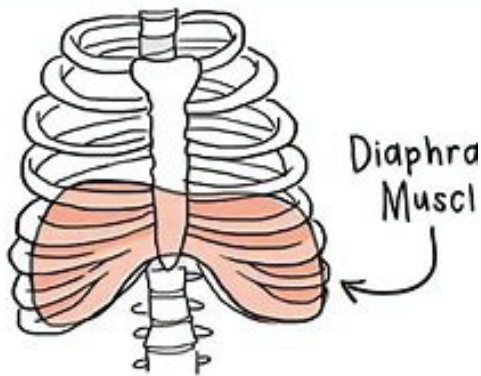
RESPIRAR (II)

MONTSERRAT ALGUERÓ ESPINÓS

Tot participa del moviment respiratori; des de la fotosíntesi de les plantes a tots els processos que esdevenen dintre del nostre organisme. El de dintre i el de fora, formant un meravellós, natural i complexe circuit que fa possible la vida.

La respiració es dona, però necessita espai, el lloc on es pugue donar aquesta pulsació entre l'abandó en l'expiració i la voluntat en la inspiració. La nostra postura condiciona aquest espai respiratori, igual que la tensió, la rigidesa, els hàbits inconscients, les obsessions, les pors, etc ... Tot repercuteix directament en la mobilitat i el bon estat del diafragma, i en conseqüència en la respiració.

Tot forma part d'un tot, i el diafragma n'és un bon exemple.

Dibuix de la situació del diafragma toràcic.

Funció respiratòria

En la inspiració el diafragma és retrau, s'aplana; ajudant a l'elevació de les costelles i a l'eixamplament del tòrax i abdomen. L'objectiu és deixar espai als pulmons per omplir-se de l'aire de l'exterior ric en oxigen.

En la expiració el diafragma és relaxa, s'esbomba; ajudant a les costelles i a la musculatura abdominal a aplanar-se; tot per col·laborar a treure a l'exterior l'aire ja transformat en anhídrid carbònic i rebuig.

Funció circulatòria

La respiració i la circulació estan íntimament unides. Tot líquid funciona per diferència de pressions, la bona mobilitat del diafragma, una respiració ampla i profunda manté una relació òptima entre la cavitat abdominal (pressió positiva) i la toràcica (pressió negativa). Així mateix, per la seva relació amb el pericardi (membrana del cor) el seu moviment és un estímul per al cor i les venes coronaries. I és un massatge per al fetge, ronyons i melsa, òrgans que participen en la circulació.

Funció digestiva

El diafragma amb el seu moviment imprimeix un massatge sobre el fetge, estomac, esòfag que ajuda a la funció digestiva.

Funció en la parla

Sense aire no hi ha veu, el diafragma és el suport de la veu.

Funció de força

És el protagonista a l'hora de l'expulsió durant el part

I més podríem dir sobre la importància d'aquest gran múscul que amb el seu moviment relaciona el de dalt amb el de baix, l'exterior i l'interior.

Hem dit que el diafragma és altament sensible als canvis humorals de la persona, quan tenim por, quan estem passant un ensurt... es tensa i fa de barrera per frenar aquests sentiments en ell mateix, ens protegeix; però la tensió mantinguda amb el temps es fixa ocasionant un bloqueig a tots els elements que per ell passen (la vena cava, l'aorta, l'esòfag...) així com a tots els sistemes i processos en els quals influeix.

Potser no podem evitar sensacions que ens fan mal, però si podem no recrear-nos amb elles. Cada vegada que recordem el malament que em vaig sentir quan ..., el diafragma es torna a tensar. Si ens observem ho podem percebre. De la mateixa manera, el recordar fets que ens han produït satisfacció, alegra el cor.

Habitualment mirem cap a fora, os convido a «mirar» cap a dintre i tocar i sentir la pulsació del diafragma, compassant els batecs del cor i acompanyant la respiració. També tenim fibres diafragmàtiques adherides a les primeres lumbars... recordem, sentim... que tota l'esquena respira.

Una de les postures per a la respiració abdominal o diafragmàtica.

TARIFA PLANA D'ELECTRICITAT

JOSEP RAMON CLUA. COORDINADOR COMARCAL DE CONSUM

Al'abril de 2021 entraran en vigor les noves tarifes d'accés de l'electricitat que porten canvis pels usuaris domèstics: Als contractes de menys de 15 KW es diferenciarien tres trams horaris (punta, pla i vall) i també serà possible tenir contractades dos potències diferents, una de dia i un altra més barata per la nit.

Les empreses comercialitzadores podran oferir als seus clients unes tarifes que repliquin aquesta nova estructura de tres trams i dos potències, dissenyar altres trams horaris, horaris simplificats o bé tarifes planes que atreguin a qui no es vol complicar.

De fet, la progressiva complicació de les tarifes elèctriques empeny els usuaris cap aquestes tarifes planes que venen acompanyades d'un gran desplegament publicitari que les qualifica com a "justes", "honestes", "sense sorpreses", però res més lluny de la realitat. Es tracta d'ofertes en les quals el

consumidor paga una quota fixa calculada en funció del seu consum històric. En primer lloc, si ens passem d'uns límits et suspenen la tarifa però en molts casos no queda clar quin és aquest límit, la qual cosa és abusiva, també ens poden cobrar un recàrrec, etc. Per altra banda, es tracta de tarifes realment cares, ja que les quotes proposades són de mitjana un 46% més cares que el preu de venda petit consumidor (PVPC) i un 30% sobre l'opció més barata amb preu fix al mercat liberalitzat.

Aquestes tarifes planes es presenten amb l'únic avantatge del seu pagament fix i tenen una estructura similar a les tarifes planes de telecomunicacions que han tingut gran acceptació entre els consumidors. Però l'electricitat no són les telecomunicacions. L'energia té un cost important i un gran impacte ambiental. El missatge que amaga una tarifa plana és que podem gastar tot el que vulguem perquè pagarem el mateix la qual cosa desmotiva el consum responsable. L'energia més barata és la que no es consumeix.

NOTÍCIES

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA 14 DE FEBRER 2021

AGUSTÍ COLELL MARTÍNEZ

Alguns del resultat es comparen amb els de l'any 2017, amb la consideració notòria que el 2017 es vivia un punt àlgid de la intenció independentista i que les eleccions actuals venen marcades pel Covid-19, i ambdues circumstàncies queden paleses en la participació.

Quan a la participació i cens:

	2015	2017	2021
<i>Participació</i>	660	684	446
<i>Blanc</i>	10	7	0
<i>Nuls</i>	8	5	7
<i>Cens</i>	814	803	784
<i>% participació</i>	81,08	85,18	56,89

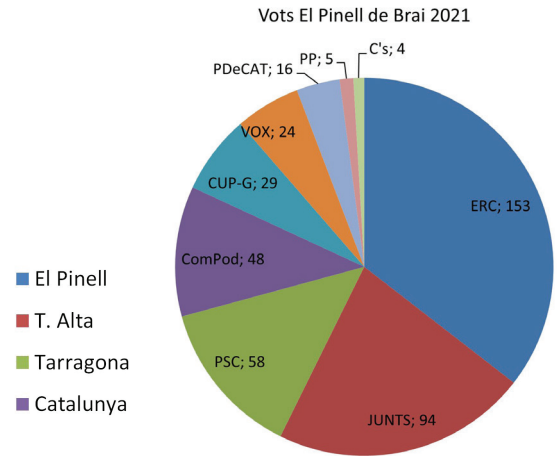
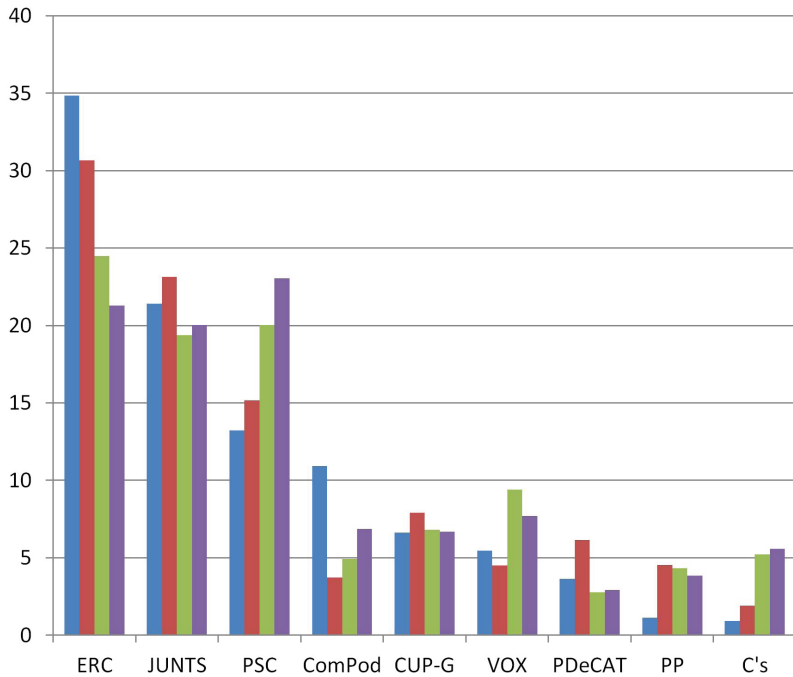

Els membres de les meses electorals amb el tratje EPI, la darrera hora de les votacions.

En la taula següent es reflecteixen els resultats al Pinell. Es poden comparar els resultats amb els de l'any 2017, i amb els de la Terra Alta, circumscripció de Tarragona i globals de Catalunya, en percentatge. També varen obtenir vots SOMEBRE (5), FNC (2) i PCTC (1).

					El Pinell	T. Alta	Tarragona	Catalunya
partits 2017	% vots17	partits 2021	Nº vots 21	% vots 21	%vots	%vots	% vots	
ERC	35,64	ERC	153	34,85	30,66	24,49	21,3	
JxCat	24,15	JUNTS	94	21,41	23,14	19,37	20,04	
PSC	7,81	PSC	58	13,21	15,16	20,04	23,04	
CEC	6,19	ComPod	45	10,93	3,73	4,91	6,87	
CUP	8,98	CUP-G	29	6,61	7,91	6,79	6,67	
		VOX	24	5,47	4,5	9,4	7,69	
		PDeCAT	16	3,64	6,16	2,78	2,92	
PP	6,33	PP	5	1,14	4,54	4,32	3,85	
C's	9,57	C's	4	0,91	1,9	5,23	5,57	

De l'anterior taula es dedueixen els dos gràfics següents, el primer en vots absoluts al Pinell i el segon en percentatge respecte altres demarcacions:

A sota s'explicita l'evolució dels blocs independentistes, amb la consideració de què el PdeCat, en les eleccions del 2015 i 2017 estava comptabilitzat en JxSi, considerat ara JUNTS.

Evolució de l'Independentisme en % al Pinell

	2015	2017	2021
JUNTS+ERC+CUP	66,4	68,77	67,19

Col·legi electoral a la Pianola el 14 de febrer.

LES PARETS DE LA TERRA ALTA

Les parets de la Terra Alta reivindiquen el paper de la dona al llarg de la història

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) del Consell Comarcal de la Terra Alta, amb la col·laboració dels ajuntaments terraltins i amb el finançament de l'Institut Català de les Dones, ha realitzat 12 murals en murs i en parets de les 12 escoles dels pobles de la Terra Alta.

Els murals, de temàtica no sexista, són fruit del treball de l'alumnat de la comarca que, sota la direcció de l'il·lustrador terraltí Jordi Costa, giren al voltant de dones que, al llarg de la història i malgrat la seva importància, han estat invisibilitzades pel simple fet de ser dones: científiques, inventores, escriptores, etc. Totes elles, activistes de la lluita pels Drets de les Dones.

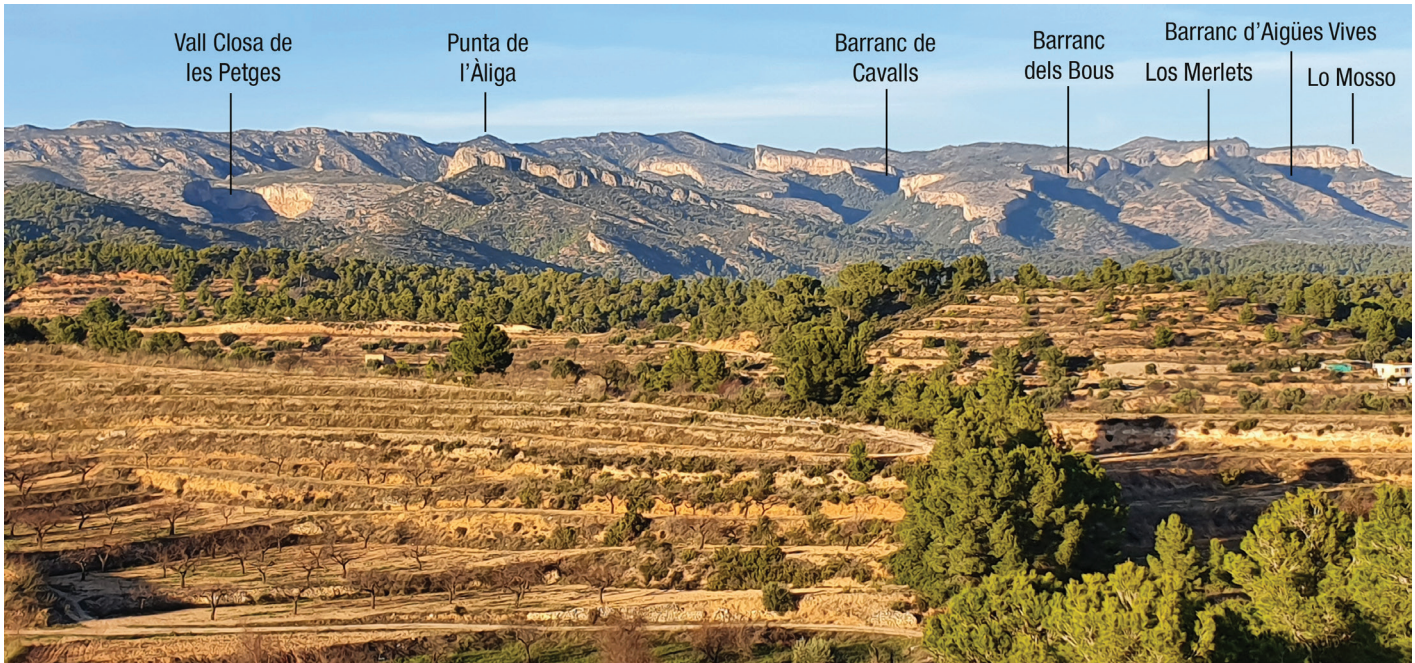
El mural del Pinell està dedicat a Rosa Parks. Aquesta dona es va convertir en un important personatge històric quan l'1 de desembre del 1955, a la localitat de Montgomery (Alabama), va refusar d'obeir l'ordre de James Blake, un conductor d'autobús, d'asseure's a la part del darrere del vehicle per tal de deixar lloc per als blancs (un mandat de les lleis Jim Crow). Parks va seure a la primera filera de la part posterior de l'autobús, a la secció específicament indicada per als blancs. Va ser arrestada, jutjada i sentenciada per la seva conducta, a més de desobeir un encarregat oficial. El cas del 1956 va acabar quan la Cort Suprema dels Estats Units va dictaminar que la segregació racial al transport públic era inconstitucional.

Mural dedicat a Rosa Parks realitzat al mur de l'escola del Pinell.

LO PUJADOR DELS BOUS

Un grup de voluntaris ha recuperat part de l'antiga sendera que pujava des de la Lloba, pel barranc dels Bous, fins al pujador del mateix nom. Ja dalt, al peu dels cingles es troba la roca anomenada los Merlets i una mica més amunt el pujador que ens permet arribar al pla de Segura, ja dalt de la serra. Una nova ruta per gaudir de les nostres serres.

La Serra de Cavalls des de les Escomes

LA BORRASCA FILOMENA

Només iniciar l'any, del 6 al 11 de gener, una gran borrasca va afectar la península Ibèrica. Nevades per tot arreu, que van deixar el territori paralitzat, pobles sense llum, i una onada de fred amb temperatures en alguns llocs de -15° . Al Pinell també va arribar la neu, com sempre amb menys quantitat que a la resta de la Terra Alta, on va afectar sobretot a Arnes i Horta.

Imatge del pla del Sindicat el dia 9 de gener.

LA CURSA DELS BIBERONS ES REINVENTA

ASSOCIACIÓ COTA 705

Com cada any, cap al mes de febrer, els integrants de l'AE Cota 705 haguéssim tornat a tenir aquell neguit, aquells nervis precedents a la data de la celebració del que hagués sigut la IX edició de la Cursa dels Biberons. Després de l'èxit de l'última edició, on vam ser els organitzadors del Campionat de Curses de Muntanya de Catalunya i vàrem tenir corrent per les nostres serres a més de 500 persones, volíem seguir treballant per assolir nous reptes i, sobretot, tornar a omplir el Pinell de la vitalitat de la qual gaudeix amb l'organització d'aquesta cursa. Voluntaris, corredors, familiars, etc. creen un ambient festiu què, a mesura que s'han anat celebrant edicions de la cursa, hem anat entenent que això és el motor i el cor d'aquest esdeveniment.

Doncs bé, tot això mencionat anteriorment s'ha vist truncat per la pandèmia que tants mal de caps i tants mal ratos ens ha fet i ens estar fent passar. Tot i així, a la nostra manera de veure, tota situació (sigui bona o dolenta) crea noves oportunitats i noves visions per seguir progressant i tirar endavant. Per això que des de l'AE Cota 705 us volem presentar el projecte **OTR**. Aquesta idea naix dins del Circuit de Curses per Muntanya de les Terres de l'Ebre, amb l'objectiu de seguir incentivant a la gent a gaudir de la muntanya, a seguir fent esport i a seguir coneixent els termes municipals per on discorren les diferents curses del circuit, però adaptat a la nova realitat.

La idea que està damunt la taula és organitzar un campionat de curses de muntanya de les Terres de l'Ebre, però amb aquest nou format. Estem parlant d'un projecte que a hores d'ara es troba en estat embrionari, on participaran gairebé totes les curses de muntanya de les Terres de l'Ebre que formaven el calendari de l'últim circuit. Un cop confirmades totes les curses

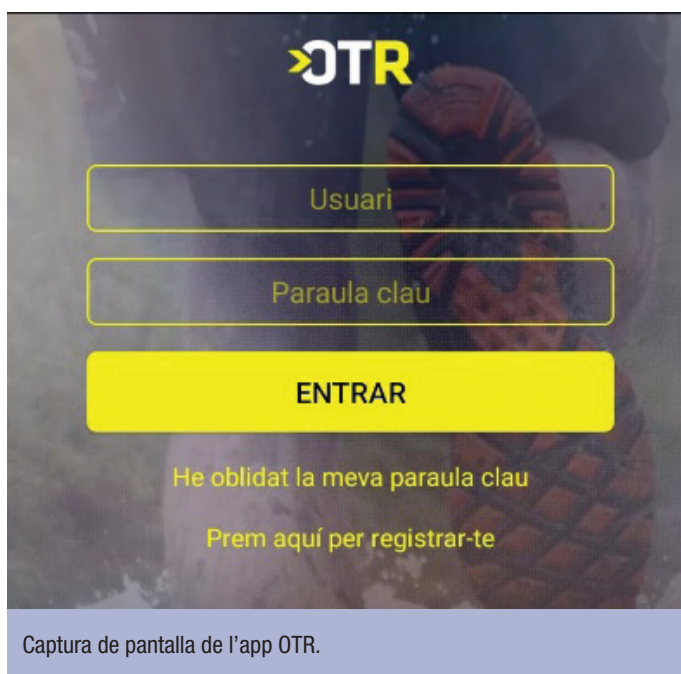
Inici de la cursa l'any passat.

participants en aquest circuit, s'elaborarà un calendari per a que la gent que vulgui participar, vagi a fer el recorregut que toca en un dia en concret. L'objectiu és muntar una competició a nivell de Terres de l'Ebre, on cada poble tindrà la seva classificació i que, els resultats de cada cursa, elaboraran una classificació per determinar el guanyador del circuit.

El circuit OTR consistirà en una sèrie de dispositius distribuïts al llarg d'un recorregut determinat (en el cas de la Cursa dels Biberons, aquests dispositius es troben als punts de control que utilitzem per a la cursa absoluta) on s'ha de fitxar per registrar el temps que una determinada persona fa. Aquests dispositius estan amagats i detecten quan una persona passa prop seu.

Per poder realitzar aquests recorreguts i registrar el temps que feu, es necessari descarregar-vos al vostre telèfon mòbil l'app OTR i, un cop teniu l'aplicació al vostre mòbil, us heu de registrar. Per començar a fer el recorregut que voleu fer, heu d'anar a l'origen d'aquest (en el cas de la Cursa dels Biberons, està a la cooperativa) on trobareu el dispositiu d'inici. En aquell moment s'ha d'entrar a l'aplicació i prémer "començar". A partir d'aquí el que heu de fer és el recorregut i els dispositius OTR que es troben al llarg d'aquest aniran detectant el vostre dispositiu quan passéssiu prop seu.

Aquesta alternativa que us expliquem és el que hem pensat per a que tothom pugui seguir fent esport, gaudir de les nostres serres, de la nostra història i de la nostra cultura de manera compatible amb l'actual situació. Estem ben segurs que de cara l'any que ve ja podrem tornar a organitzar la Cursa dels biberons com a nosaltres ens agrada, amb la gent i amb tots els voluntaris què, sense vosaltres, aquesta no seria possible! De moment ens tocarà cuidar-nos i gaudir de les alternatives que ens ha plantejat la pandèmia!

Captura de pantalla de l'app OTR.

MANIFEST DEL DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

Manifest que van llegir veïnes del Pinell per commemorar el Dia Internacional de les Dones.

- Les veïnes i veïns del Pinell de Brai us volem llegir este manifest en motiu del Dia Internacional de les Dones.
- El 8 de març commemorem el feminicidi d'un grup d'obreres del tèxtil que van morir cremades a Nova York.
- Aquestes dones reivindicaven els seus drets laborals fa més d'un segle.
- Però també recordem totes les dones, de tots els temps, que han lluitat i lluiten per assolir la igualtat real i efectiva.
- Enguany, la commemoració del 8 de març, ve marcada per la greu crisi sanitària, econòmica i social.
- Aquesta crisi l'estem patint com a conseqüència de la pandèmia de la Covid-19.
- La Covid ha agreujat encara més les discriminacions i la precarietat que patim les dones.
- Com a conseqüència d'esta crisi sanitària i humanitària, estem observant que ha augmentat el percentatge de la taxa d'atur de les dones.
- La pandèmia també ha provocat l'agreujament manifest de totes les formes de violències masclistes.
- Estes violències han estat derivades de la convivència obligada de les dones, i els seus fills i filles, amb els seus agressors durant el confinament.
- Seguirem lluitant perquè aquesta crisi no suposi cap pas enrere en els avenços socials que hem anat assolint els darrers anys.

Les dones que van llegir el manifest del Dia Internacional de les Dones.

- Enguany no podrem sortir al carrer massivament però igualment farem sentir la nostra veu.
- Impregnarem les xarxes de les nostres reivindicacions.
- Farem sentir el nostre dret a la igualtat en tots els àmbits de la vida personal, social i professional.
- Les dones volem una societat igualitària, justa, equilibrada, inclusiva i integradora.
- Denunciem la bretxa salarial i la precarització laboral que patim.
- Reclamem la corresponsabilitat en les tasques de cura.
- Tenim dret a viure lliures de violències masclistes.
- Tenim dret a viure en pau, sense cap tipus d'exclusió ni discriminació sexista.
- Llitem en contra del racisme, la xenofòbia i l'LGTBfòbia.
- Reivindiquem la igualtat de tots els drets humans de les dones en relació als homes.
- Dret al treball, dret a la coeducació, dret a una corresponsabilitat efectiva i paritària.
- Drets sexuals i reproductius, dret a la salut.
- Dret a la presa de decisions, dret a una societat lliure de violències masclistes.
- Els governs locals hem d'esforçar-nos, ara més que mai, en incorporar la mirada de gènere en les polítiques públiques.
- En aplicar tots els projectes de recuperació i protecció social al nostre abast durant els propers anys, a fi que es faci efectiva una veritable corresponsabilitat paritària.
- Que reforci de manera definitiva el fonament i l'efectivitat de tots els nostres drets.
- El Pinell som un poble compromès amb la igualtat d'oportunitats i ens emplacem a fer-ho realitat.
- Juntes som més fortes.
- Si les dones s'aturen, el món s'atura.
- Ens volem vives i lliures.
- És el moment de les dones.

ACTES DELS PLENS DE L'AJUNTAMENT

Acta sessió ordinària 03-12-2020

- S'aprova, per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC), 2 abstencions (Junts) i 1 en contra (FIC), aprovació **modificació de crèdit 8/2020**.
- S'aprova, per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC) i 3 abstencions (2 Junts i 1 FIC), aprovació **modificació de crèdit 9/2020**.
- S'aprova, per 5 vots a favor (3 Entesa, 1 ERC i 1 FIC) i 2 abstenció (Junts), aprovació **modificació de crèdit 10/2020**.
- **Informació d'alcaldia**
S'ha demanat el PAM per a l'annualitat del 2021 per a l'adquisició d'un terreny i d'un vehicle.

S'han adjudicat les obres per al Camí Coll de les Eres i per al C/ Tortosa Forn.

S'ha ampliat el termini de contractació de la subvenció del SOC Garantia Juvenil.

Es va dur a terme una acció conjunta el 25-11-20, el dia internacional per a la eliminació de la violència envers les dones, amb el Consell Comarcal, l'escola i l'Ajuntament. Es va pintar un mural al pavelló.

El PROCICAT encara s'està reunint per veure com seran les festivitats de Nadals.

Es parlarà més endavant per veure com s'organitzen els actes per les eleccions del 2021.

Respecte la subvenció de WiFi4EU s'està executant l'obra i a inicis d'any hi hauran els punts d'accés, seran gratuïts i estaran repartits per diferents zones del poble.

➤ Precs i preguntes

El regidor Prieto (FIC) formula els següents precs i preguntes:

🗨️ Pregunta pel **Pla de desplegament de la Generalitat** i les seves fases. L'alcaldesa respon que l'objectiu no és el desplegament a tots els municipis, sinó que arribi a totes les capitals i comarques, que baixar la xarxa al poble no està previst a dia d'avui tot i que altres empreses fan arribar la fibra per altres canals.

🗨️ Pregunta si es va cridar l'atenció a qui va embrutar el **C/ Gaudí**, i sol·licita que s'apliqui l'ordenança de civisme. L'alcaldesa respon que es pot enviar una instància a l'Ajuntament posant de manifest els fets i iniciar un procediment sancionador.

☞ Demana que el **banc** que va fer malbé un cotxe s'hauria de posar davant la farmàcia o on estava anteriorment, que a menys de cinc metres d'un encreuament no es pot posar.

☞ Pregunta sobre l'estat de les obres del **Mas de Moteller**. L'alcaldeessa explica que des de la secretaria d'estat de Medi Ambient ho volien resoldre abans de finalitzar l'any. Que s'ha passat una proposta al Consell d'Administració i que s'ha de comprovar l'estat de l'aqüífer.

☞ Pregunta sobre la tramitació dels **parcs eòlics**. L'alcaldeessa respon que no s'ha rebut notificació formal sobre l'informe de la ponència ambiental, que tota la informació que té l'Ajuntament és la mateixa que està penjada a la pàgina web de la Generalitat.

☞ Pregunta a la regidora Serres (ERC) si hi ha programada alguna consulta respecte els **parcs eòlics**. Li respon que encara no.

La regidora Vallespí (Junts) formula els següents prec i preguntes:

☞ Diu que hi ha una persona del **servei de neteja** de baixa i pregunta que es farà. L'alcaldeessa diu que com és una baixa de cinc dies no s'ha contractat a ningú, si la baixa és de més durada es contractarà. S'ha garantit la desinfecció dels espais i la neteja de l'escola i l'escola bressol.

☞ Pregunta per què s'ha tret la **línia del Pinell, Gandesa i Mora** dilluns al matí i divendres a la tarda. L'alcaldeessa proposa esbrinar si és així, i si es creu convenient pronunciar-se al respecte.

☞ Pregunta pels esdeveniments de **Nadals**. L'alcaldeessa diu que gran part de les activitats no es podran fer, que no es farà una agenda i s'aniran publicant els actes que es facin en funció de les restriccions.

Acta sessió extraordinària 22-12-2020

Membre absent: Magdalena Serres Borrull (ERC).

- S'aprova, per 3 vots a favor, 2 abstencions (Junts) i 1 en contra (FIC), dictaminar el **Compte General 2018**.

Acta sessió extraordinària i urgent 30-12-2020

- Donar compte de l'informe de seguiment del **Pla de econòmic financer**.
- S'aprova, per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC), 2 abstencions (Junts) i 1 en contra (FIC), aprovar el **Pla de sanejament financer de 2020 – 2023**.
- Aprovar l'**expedient del reconeixement extrajudicial de**

crèdits.

- S'aprova, per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC) i 3 en contra (2 Junts i 1 FIC), donar suport i adherir-se a la proposta **d'ampliació del Parc Natural dels Ports**.

Acta sessió extraordinària i urgent 20-01-2021

Membres absents: Laura Vallespí Martí (Junts) i Delmir Prieto Serra (FIC).

- S'aprova, per unanimitat, designar **membres** titulars i suplents de les **meses electorals** a les eleccions al Parlament de Catalunya, el 14-02-2021.

Acta sessió ordinària 28-01-2021

- S'aprova, per 5 vots a favor (3 Entesa i 2 Junts) i 1 en contra (FIC), aprovació del conveni de **gestió informatitzada del Padró d'habitants**.

- S'aprova, per 3 vots a favor (Entesa), 2 abstencions (Junts) i 1 en contra (FIC), aprovar l'Ordenança fiscal núm. 28. **Taxa per a la protecció dels camins rurals** pel seu aprofitament especial.

- S'aprova, per 4 vots a favor (3 Entesa i 1 ERC), 2 abstencions (Junts) i 1 en contra (FIC), aprovar el **pressupost general** per a l'exercici 2021.

- No s'aprova, per 4 vots en contra (3 Entesa i 1 ERC) i 3 a favor (2 Junts i 1 FIC), moció presentada per FIC, "Moció per a consultar si el poble del Pinell vol o no vol que les seves serres siguin **parc natural**".

Informació d'alcaldia

Respecte a la situació COVID-19, durant les darreres setmanes s'han fet reunions amb el Departament de Salut. Les mesures actuals són les que s'estan prorrogant, però si la situació no millora a les Terres de l'Ebre s'aplicaran mesures més restrictives. Demana que es faci crida a la responsabilitat.

Respecte a la licitació de les piscines i el solàrium, explica que s'havia d'esperar a tenir el pressupost aprovat per poder començar a executar les obres ràpidament per poder tenir-les finalitzades abans de l'estiu.

Respecte al camp de treball del COMEBE que es realitzen a l'estiu, atesa la previsió que les mesures sanitàries no siguin tan restrictives com l'estiu passat, s'estan tornant a organitzar en el cas que la situació ho permeti.

Respecte als danys del temporal Filomena s'ha començat a fer seguiment amb el Departament d'Agricultura i els agricultors per valorar els danys i solucionar-los.

Respecte a les eleccions, s'està acabant el dispositiu de com seran. Es realitzaran a la Pianola. Els EPI els haurà de facilitar

l'Ajuntament. Tot i això, encara queden dubtes per resoldre.

➤ **Precs i preguntes**

El regidor Prieto (FIC) formula els següents prec i preguntes:

☞ **Pregunta** per què per la demanda de la sala de vetlles s'utilitzen els **advocats** de la Diputació, i per a l'abocador advocats privats, si els de Diputació sortirien més econòmics. L'alcaldeessa respon que perquè així ho van creure convenient en el seu moment, perquè van buscar advocats especialitzats a causa de la complexitat de l'expedient.

☞ **Pregunta** si hi ha novetats respecte al **Mas de Moteller**. L'alcaldeessa diu que aquest mes de gener es va entrar una petició a la Secretaria d'Estat de Medi Ambient demanant un informe sobre l'estat de la infraestructura, i que estan pendents de fer una reunió.

☞ **Pregunta** si hi ha novetats respecte als **parcs eòlics** i si no han comunicat res a l'Ajuntament. L'alcaldeessa diu que no, que no van notificar l'acord de la ponència de les energies renovables. Que es va sol·licitar que notifiessin a l'Ajuntament, però no van tornar contesta.

☞ **Pregunta** a la regidora Serres quan es votaran els **projectes**. Li diu que a l'Ajuntament no ha entrat cap projecte, que en el cas que n'entri algun es celebraria una votació. Que abans de votar cal saber si des de la Generalitat es tiren endavant

EL TEMPS

REGISTRE DE TEMPERATURES I PLUVIOMETRIA DELS MESOS DE GENER, FEBRER I MARÇ DE 2021

	Gener		Febrer		Març	
màxima / mínima abs.	22,5	-1,3	21,2	3,3	22,2	3,3
Dia	28	7	2	19	30	20
màxima / mínima mitj.	11,8	5,5	15,5	8,1	17,3	7,6
Mitjana	8,6		11,5		12,0	

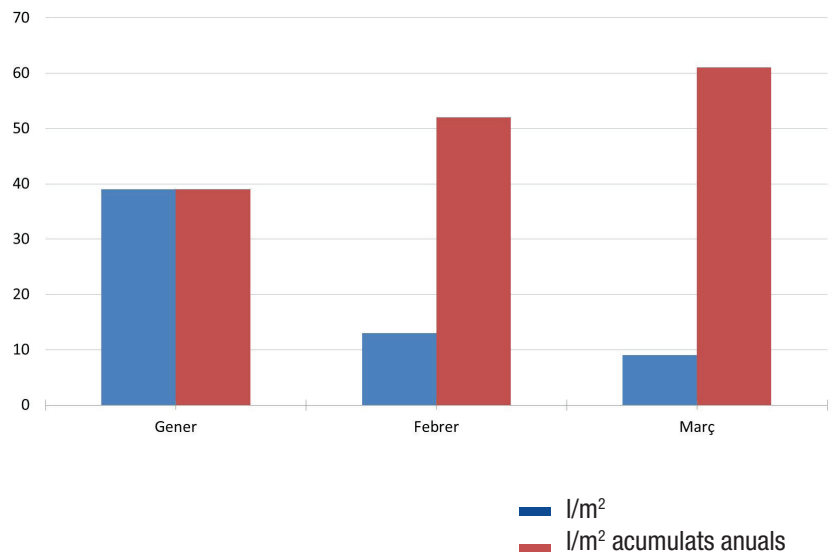
	Gener	Febrer	Març
Pluja mensual	39	13	9
Pluja mensual mitjana (2001-2021)	33	23	47
Episodis de pluja (> 1 mm)	2	3	2
Pluja anual acumulada	39	52	61

SIMÓ FERRÉ SERRES

En la taula següent s'expressen les temperatures màximes, mínimes i mitjanes. En el gràfic de barres les precipitacions dels mateixos mesos.

Lo dissabte 9 de gener va caure una nevada d'uns 20 cms al poble (a Pàndols es van acumular de 30 a 35 cms). La mesura de precipitació va ser de 35 litres, segurament un valor menystingut degut a que part de la neu va revindre fora del pluviòmetre.

L'episodi nival va ser excepcional per les característiques climàtiques del nostre poble, superant molt possiblement els registres del desembre del 2001 (veure Fatumer núm. 23). Serà un episodi que quedarà a la memòria de tots els jóvens del poble que no havíem vist mai una nevada similar.

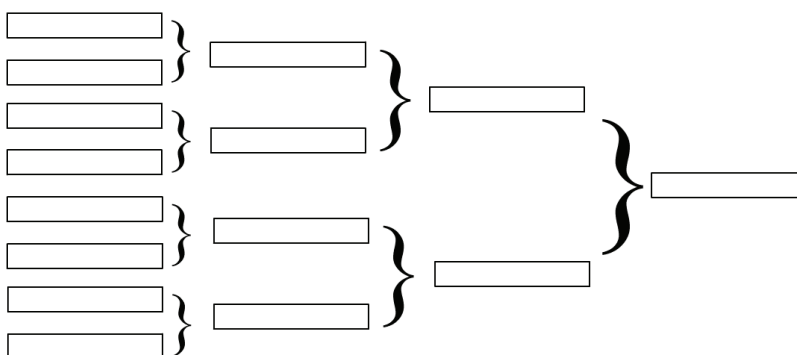

AGUSTÍ COLELL MARTÍNEZ

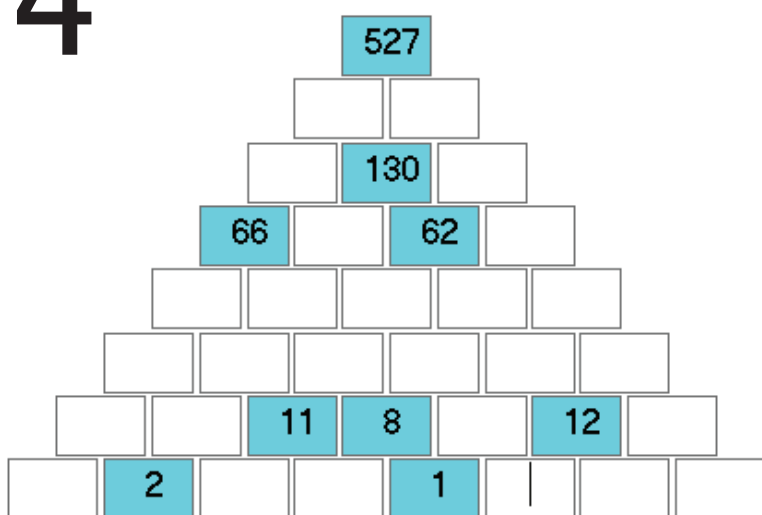
1 La font que tinc al davant de casa és de polsador, i surt un litre i mig d'aigua, aproximadament, cada vegada que es pitja. Molt sovint omplo una botella de litre i mig i una altra de mig litre de manera còmoda i eficient (sense que es malbarati aigua). Com ho faig?

2 En una botiga venen pantalons per 40, 50, 60, 70, 80 i 90 euros. En època de rebaixes, si en compres dos, pagues el més barat a meitat de preu. Joan compra dos pantalons i paga 95 euros. Quant s'ha estalviat en aquesta compra?

3 A la fase final del mundial de futbol de Brasil es varen donar els resultats que s'especifiquen a continuació, encara que no estan en l'ordre correcte. Argentina 4 vs Holanda 2; Argentina 1 vs Bèlgica 0; França 0 vs Alemanya 1; Brasil 2 vs Colòmbia 1; Alemanya 1 vs Argentina 0; Holanda 4 vs Costa Rica 3; Alemanya 7 vs Brasil 1. En base a aquests resultats completa l'esquema de sota.

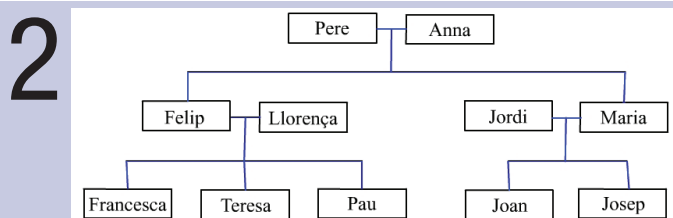
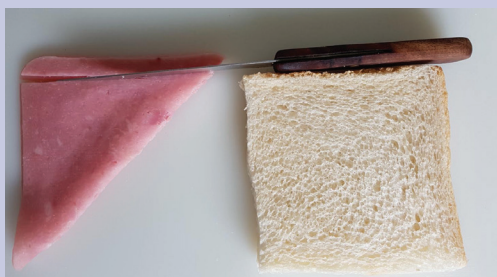
4 Intenta resoldre el sudoku i el triangle numèric següents:

					2	5		
5			3		7		8	
	2			5	8			
	1			2				
4					7		6	
	3		1		9	5		7
			9				4	
		7				6		
2	9				5			3

Solucions als passatemps de la revista anterior (núm. 98)

1 Doblem la llonxa per la diagonal i tallem ajustant a la dimensió del pa.

3 El pollet 3 fa 2 piulades, i si es gira continua fent-ne 2. El pollet 2 fa una piulada, i si es gira en fa 3. La posició del pollet 3 és indiferent. El número mínim de piulades és 4 i es correspon a la posició:

INFORMACIÓ D'INTERÈS

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament del Pinell	977 426 231	Punt d'informació juvenil	977 420 614
Consultori mèdic del Pinell	977 321 395	Estació d'autobusos Gandesa	977 420 910
Generalitat de Catalunya Deleg. Territorial del Govern	977 441 234	RENFE Móra la Nova	977 400 349
Ambulàncies Gandesa	977 420 697	Avaries Telèfon	1002
Urgències	977 420 036	Avaries llum	977 440 032
Creu Roja Batea	977 420 965	Mossos d'Esquadra	088
CAP Gandesa Ambulatori	977 421 245	Bombers Urgències	977 420 080
Ambulatori Tortosa	977 500 333	Bombers Consultes	977 420 885
Hospital Verge de la Cinta	977 519 100	Farmàcia Pinell	977 426 076
Hospital de la Santa Creu	977 500 533	Hospital Móra d'Ebre	977 401 811 977 401 863
Quinta Aliança	977 501 344	CEIP Cèsar Martinell	977 426 216
Consell Comarcal de la Terra Alta	977 420 018	Serveis funeraris Mena	977 178 376
DARP Gandesa	977 420 146	Funerària comarcal Móra d'Ebre	977 403 112

FARMÀCIES DE GUARDIA

SETMANA	ABRIL	MAIG	JUNY
PRIMERA	Gandesa	Gandesa	Pinell de Brai
SEGONA	Caseres	Corbera d'Ebre	Horta de Sant Joan
TERCERA	Batea	la Fatarella	la Poble de Massaluca
QUARTA	Arnes	Bot	Gandesa
QUINTA		Horta de Sant Joan	

CAPS DE SETMANA: Móra d'Ebre. Les farmàcies de guàrdia mantenen els torns setmanals. Gandesa està oberta tots els dissabtes de 10h fins a 20h.

Telèfons: Arnes 977 435 389 / Batea 977 430 263 / Bot 977 428 200 / Caseres 977 431 859 / Corbera 977 420 465 / La Fatarella 977 413 417 / Gandesa 977 420 069 / Horta 977 435 023 / El Pinell 977 426 076 / La Poble 977 439 727 / Villalba 977 438 105

TRENS

RENFE	www.renfe.es 902 240 202			
	Móra la Nova	Tarragona	BCN	Tren
6.43 *	7.49	9.09	RE	
8.18	9.26	10.40	RE	
12.18	13.26	14.40	RE	
14.05	15.12	16.40	RE	
17.42	18.58	20.13	RE	
19.12	20.27	21.39	RE	

	Tortosa	Tarragona	BCN	Tren
6.00 **	7.10	8.12	RE	
6.05 ***	7.25	8.37	RE	
7.40	8.54	10.09	RE	
9.36	10.56	14.12	RE	
11.45	12.58	13.37	RE	
13.46**	15.00	16.12	RE	
14.03***	15.08	16.12	RE	
15.45	16.59	18.10	RE	
16.44	17.58	19.12	RE	
18.08****	19.21	20.40	R	
18.42	19.58	21.10	RE	
19.18*****	20.34	21.43	R	
19.38	20.53	22.10	RE	
20.52	22.10	23.23	R	

* Els diumenges circula des de Reus
 ** No circula dissabtes, diumenges i festius
 *** Només circula dissabtes feiners
 **** Només circula diumenges i festius del 29/3 al 25/10/2020
 ***** Només circula diumenges i festius

AUTOBUSOS

HISPANO IGUALADINA

www.igualadina.net | 902 292 900

Gandesa -> Tarragona

Parada	de dilluns a divendres en període lectiu	de dilluns a divendres en període NO lectiu
Gandesa	6.30-14.00	7.00-14.30
Móra la Nova	6.55-14.25	7.25-14.55
Reus	7.45-15.15	8.15-15.45
Tarragona	8.15-15.45	8.45-16.15

Tarragona -> Gandesa

Parada	de dilluns a divendres en període lectiu	de dilluns a divendres en període NO lectiu
Tarragona	11.00-16.45	9.00-16.30
Reus	11.20-17.15	9.35-17.05
Móra la Nova	11.55-17.50	10.10-17.40
Gandesa	12.25-18.20	10.40-18.10

Llocs de sortida: Barcelona: Estació d'autobusos de Sants, Tarragona: Estació d'autobusos, Reus: Estació d'autobusos, Alcanyis: Av. d'Aragó, 5, Gandesa: Estació d'autobusos.

HIFE

www.hife.es | 902 119 814 | Sortides des del Pinell de Brai

Sortida	Destí	Arribada	Dies
06.00	Gandesa	06.15	DI a Dv feiners
06.00	Móra la Nova	06.50	DI a Dv feiners
07.45	Tortosa	08.15	DI a Ds feiners
07.45	Barcelona	12.00	DI a Ds feiners
07.45	Gandesa	08.00	DI a Dv feiners
08.15	Tortosa	09.00	DI a Dv feiners
08.15	Barcelona	12.00	DI a Dv feiners
09.05	Gandesa	09.20	diari
09.05	Saragossa	11.00	diari
09.05	Pamplona	15.30	diari
09.05	Burgos	19.10	diari
09.05	Madrid	16.35	DI a Ds feiners
13.10	Tortosa	14.25	diari *
13.10	Castelló	17.35	diari *

Sortida	Destí	Arribada	Dies
13.10	València	18.45	diari
14.15	Gandesa	14.30	DI a Dv feiners
15.40	Gandesa	16.00	DI a Dv feiners
15.45	Barcelona		DI a Dv feiners
16.15	Tortosa	16.45	DI a Dv feiners
16.15	Gandesa	16.30	DI a Dv feiners
17.35	Gandesa	17.45	diari
17.35	Saragossa	19.55	diari
17.35	Pamplona	22.45	diari
17.35	Bilbao	00.30	diari
17.35	Madrid	00.45	diari
18.05	Tortosa	19.00	diari *
18.05	Castelló	21.00	diari *
18.05	València	22.10	diari *
18.30	Gandesa	18.45	DI a Dv feiners
19.15	Tortosa	20.00	DI a Dv feiners

* Parada al costat de la canterilla dels dos ulls

SOLUCIÓ AL QUI ÉS QUI

Al qui és qui de l'anterior Fatumer vam oblidar citar a Llorenç Alcon Borrull, situat entre els números 8 i 9 de la fotografia.

Qui és qui? Foto cedida per la M. José Arnal

1. Gemma Vallespí Orgilles, de la Batea
2. M. Carme Ferrer Amposta, de la Fornera
3. Lúcia Quixalòs Benaiges, del Massís
4. Immaculada Serres Borrull, de Trapa
5. Iolanda Vallespí Salaet, de Batiston
6. Magda Ferré Serrà, de la Simona
7. Joan Prieto Serrà, de Cigala
8. Aurora Ferré Serrà, de la Simona
9. Mònica Serres Amposta, de l'Andreu
10. M. José Vallespí Vallés, del Cantonero
11. M. Jesús Fornells Albesa, del Sifonero
12. M. José Arnal Vidiella, de Pepe de Valentí
13. Magda March Amposta, de Senéssio

ELECTRICITAT I FONTANERIA
A&B C.B.

INSTAL·LACIONS D'ELECTRICITAT I FONTANERIA
C/ Pilonet, 13 Tel. 977 42 63 38

Peluqueria Unisex
CRIS

C/ Lleida, 26 Tel. 977 42 60 05 - 977 42 60 34
EL PINELL DE BRAI

Reparació i venda d'ordinadors. Servei d'accés a internet.

HelpSystems

Ferran Montagut
Telèfon: 977 457 408
Mòbil: 649 304 857
E-mail: ferran@helpsystems.info
www.helpsystems.info

Xarxes informàtiques. Servei a domicili.

*POSA LA TEVA
PUBLICITAT
AQUÍ*

F A R M À C I A

**Laureano
Blanch
Escurriola**

C/ Lleida, 3 Tel. 977 42 60 76

**OBRES
FAB**

**CONSTRUCCIONS
EN GENERAL**

C/ Santa Magdalena, 18
Tel. 977 42 60 73 620 88 97 14
43594 EL PINELL DE BRAI

Aleu Instal·lacions

Electricitat · Fontaneria · Calefacció
Aire Condicionat

Carlos Aleu Montagut

C. Benifallet, 4 · 43594 El Pinell de Brai · Tarragona
Tels. 620 263 962 · 977 426 243 · aleuinستا@terra.com

**Venda d'ordinadors, Impressores,
Servidors...**

Reparació i manteniment...

**Instal·lacions de ADSL, Xarxes,
Tallafocs, S.O...**

**Formació Excel, Photoshop, Access,
Word...**

Programació a mida, Pàgines web...

Fungibles, Tònens, tinta...

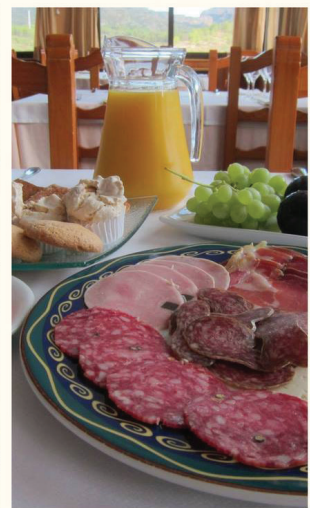
Disseny Gràfic, Maquetació, Tríptics...

www.ebresoft.com info@ebresoft.com
Tel/Fax.977 42 60 25 620 86 46 86

CELLER LAUREANO-SERRES

www.serres.net | laureano@serres.net

carícies d'oli

Cosmètica natural artesana
www.caricies.com
info@caricies.com

ca l'àngel
allotjament rural

C/ Pou de la neu, 16 - 43594 El Pinell de Brai - Tarragona
tel. 977 426157 e-mail: info@calangel.info www.calangel.info

Nom comú: Escabiosa

Nom Científic: *Scabiosa atropurpurea*

La planta es troba a la vora dels camins, als llocs solejats. D'un mig metre d'alçada, Herba molt ramificada des de la base, on pot estar lleugerament lignificada. Les fulles estan molt dividides amb lòbuls irregulars, i el segment terminal més gran que els altres. Les flors són de color violaci, estan reunides en capitols on les flors perifèriques tenen els pètals més grans. Floreix pràcticament durant tot l'any.

INDRETS DEL PINELL

Mas de la Simona i Planes de Mora, amb la serra de Cavalls al fons.

SABEU ON ESTÀ?

Sabeu on es troben les escales d'aquest carrer, plenes de plantes?

Solució al sabeu on està anterior:

El passat sabeu on està es troba al mirador del final del carrer de la Palla, que dona al barranc del Pinell i la roca de la Sister.

QUI ÉS QUI?

Les noies que van rebre la confirmació l'any 1982. Foto cedida per Xosé Arnal Vidiella